

**UCHWAŁA NR XLVII/900/21
RADY MIASTA OPOLA**

z dnia 25 listopada 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Wieloletniego programu współpracy Miasta Opola
z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na lata 2022-
2024**

Na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 oraz z 2021 r. poz. 1038, 1243 i 1535) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Wieloletni program współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na lata 2022-2024”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Opola.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Łukasz Sowada

Wieloletni program współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na lata 2022-2024

Organizacje pozarządowe, zwane też „III sektorem” lub „Trzecim sektorem”, „sektorem pozarządowym” albo „NGO” (ang. non-governmental organization) to podmioty sformalizowane, działające na rzecz społeczeństwa (działania w interesie publicznym) i nie działające w celu osiągnięcia zysku (non profit). W istocie stanowią kluczowy element społeczeństwa obywatelskiego, działający niezależnie od sektora publicznego i gospodarczego. To właśnie sektor pozarządowy najszybciej dostrzega potrzeby obywateli i dąży do ich zaspokajania. Skupia bowiem zaangażowanych społeczników, dla których najważniejsze jest działanie na rzecz potrzebujących, a nie wynagrodzenie. Organizacje pozarządowe integrują zatem tych wszystkich społeczników, którzy chcą pomagać innym, tym samym mieć wpływ na poprawę rzeczywistości, w której przyszło im działać.

Wieloletni Program współpracy to długofalowe projektowanie współpracy między władzami Miasta Opola a organizacjami pozarządowymi, które jest nie tylko przejawem troski o społeczność Miasta Opola i rozwój dialogu, ale również warunkiem koniecznym do wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju Miasta Opola. Dlatego władze Miasta Opola kładą szczególny nacisk na tę współpracę, tworząc - właśnie we współpracy z opolskimi organizacjami pozarządowymi - niniejszy Program.

Działania prowadzone w obszarze pożytku publicznego są skuteczne, jeżeli władze Miasta ściśle współpracują z sektorem pozarządowym i obie strony tej współpracy są otwarte na partnerstwo, na innowację i na poszanowanie wzajemnej suwerenności. W poszanowaniu tych właśnie zasad i w trosce o dynamiczny rozwój tej współpracy powstaje w Opolu trzeci już Wieloletni program współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na lata 2022 – 2024.

Na podstawie prowadzonej przez Prezydenta Miasta Opola ewidencji stowarzyszeń i fundacji zaobserwowano rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Na dzień 31 sierpnia 2021 r. w Ewidencji prowadzonej przez Prezydenta Miasta Opola zarejestrowanych było 889 organizacji, z tego: 532 stowarzyszeń posiadających osobowość prawną, 38 stowarzyszeń zwykłych, 223 fundacji, a także 51 klubów sportowych nie prowadzących działalności gospodarczej oraz 45 uczniowskich klubów sportowych. Część organizacji uzyskała status organizacji pożytku publicznego. W 2020 r. w Opolu działało 85 organizacji pożytku publicznego.

Wieloletni program współpracy określa kierunki i zasady rozwoju współpracy na lata 2022-2024 Miasta z opolskim sektorem pozarządowym, podejmowanej na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Opolu.

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§1. Ilekroć w niniejszym Programie jest mowa o:

- 1) **Dostępności PLUS** – należy przez to rozumieć dostępność architektoniczną, cyfrową oraz informacyjno-komunikacyjną osiąganą m.in. w ramach likwidacji barier, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom ze szczególnymi potrzebami udział w różnych sferach życia publicznego;
- 2) **konkursie** - należy przez to rozumieć otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy;
- 3) **Mieście** - należy przez to rozumieć Miasto Opole;
- 4) **organizacjach pozarządowych** - należy przez to rozumieć organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy;
- 5) **Prezydencie** - należy przez to rozumieć Prezydenta Miasta Opola;
- 6) **Programie** - należy przez to rozumieć Wieloletni program współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na lata 2022-2024;
- 7) **rocznym programie** - należy przez to rozumieć jednoroczny Program współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami;
- 8) **Radzie** – należy przez to rozumieć Radę Miasta Opola;
- 9) **Standardach Dostępności PLUS** – należy przez to rozumieć minimalne wymagania w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej;
- 10) **ustawie** - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.);
- 11) **Urzędzie** – należy przez to rozumieć Urząd Miasta Opola.

§2. Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi odbywa się na zasadach:

- 1) **pomocniczości** (subsydiarności) - Miasto podejmuje działania na rzecz organizacji pozarządowych i wspiera ich działalność w zakresie niezbędnym dla podniesienia efektywności działań na rzecz mieszkańców Opola, nie wyręczając jednak tych organizacji i nie ograniczając ich samodzielności;
- 2) **suwerenności stron** - gwarancja zachowania niezależności Miasta i organizacji pozarządowych, ich równość i autonomia w granicach przyznanych przez obowiązujące prawo. Strony mają prawo do niezależności i odrębności w samodzielnym definiowaniu i poszukiwaniu sposobów rozwiązywania problemów i realizacji zadań publicznych;
- 3) **partnerstwa** - podstawą podejmowanych działań związanych z definiowaniem i rozwiązywaniem problemów społecznych, wykonywaniem zadań publicznych oraz pozostałych procesów związanych z funkcjonowaniem organizacji pozarządowych jest współpraca Miasta i organizacji pozarządowych oparta na wzajemnym szacunku i uznaniu równorzędności stron;
- 4) **efektywności** - określenie przez Miasto i organizacje pozarządowe należytego sposobu osiągania zakładanych celów i konieczności ich realizacji oraz dążenie do osiągania jak najlepszych efektów w zakresie wzajemnej współpracy oraz optymalizacji kosztów z tym związanych, uwzględniając standardy Dostępności Plus;
- 5) **uczciwej konkurencji** - wszystkie podejmowane przez Miasto oraz organizacje pozarządowe działania przy realizacji zadań publicznych w obszarze pożytku publicznego powinny opierać się na równych dla stron i obiektywnych kryteriach, zasadach oraz w sposób nie budzący wątpliwości, co do przejrzystości działań i procedur;
- 6) **jawności** - zachowanie przejrzystości i jawności w podejmowanych działaniach oraz przekazywanie pełnej i prawdziwej informacji o działaniach, które są istotne z punktu widzenia wspólnej realizacji zadań publicznych na rzecz Miasta i jego mieszkańców;
- 7) **równości szans** - poprzez włączanie osób ze szczególnymi potrzebami do wszystkich sfer życia publicznego na równych prawach oraz promowanie zadań publicznych realizowanych zgodnie ze standardami Dostępności PLUS.

Rozdział 2

Cele Programu

§ 3. Celem głównym Programu jest rozwój aktywności obywatelskiej opartej na dialogu społecznym, respektowaniu równych praw i aktywizowaniu grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w oparciu o potencjał i zasoby organizacji pozarządowych, działających na rzecz mieszkańców Miasta. Cel główny jest realizowany poprzez osiąganie następujących celów szczegółowych:

- 1) budowanie sieci współpracy organizacji pozarządowych w Opolu;
- 2) uruchomienie wewnątrzsektorowych i międzysektorowych partnerstw branżowych;
- 3) budowanie zaufania i partnerstwa poprzez integrację wewnątrz i międzysektorową;
- 4) propagowanie idei integracji opolskich NGO oraz wzmacnianie procesu federalizacji opolskich NGO;
- 5) organizowanie tematycznych spotkań, wydarzeń, debat o społecznych wyzwaniach Opola z udziałem w szczególności organizacji pozarządowych oraz kluczowych dla danego obszaru przedstawicieli Urzędu, władz lokalnych, jednostek pomocniczych i grup inicjatywnych;
- 6) zwiększenie świadomości wśród przedstawicieli Urzędu, władz lokalnych i jednostek pomocniczych na temat zasad i form współpracy międzysektorowej;
- 7) wzmacnianie i profesjonalizacja podmiotów konsultacyjnych i opiniodawczych działających na rzecz współpracy Miasta Opola z sektorem obywatelskim;
- 8) realizacja zadań publicznych w oparciu o przyjęte zasady współpracy, ze szczególnym uwzględnieniem standardów Dostępności PLUS;
- 9) realizacja Strategii Rozwoju Opola oraz programów sektorowych przyjętych przez Radę i obowiązujących w czasie funkcjonowania Programu;
- 10) wspieranie organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków pomocowych na realizację ich zadań statutowych;
- 11) wzmacnianie pozycji organizacji pozarządowych i zapewnienie tym organizacjom pozarządowym równych szans oraz zwiększenie ich konkurencyjności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na realizację zadań na rzecz mieszkańców Opola;
- 12) zwiększanie udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych w aktywnym kreowaniu polityki Miasta;
- 13) wsparcie prawne i organizacyjne sektora pozarządowego;
- 14) upowszechnianie roli i znaczenia podmiotów konsultacyjnych i opiniodawczych funkcjonujących w Opolu;
- 15) profesjonalizacja pośrednictwa pracy wolontariackiej w Opolu;
- 16) współpraca międzysektorowa na rzecz rozwoju ekonomii społecznej;
- 17) upowszechnianie w procedurach zamówień publicznych klauzul społecznych.

Rozdział 3

Zakres przedmiotowy i okres realizacji Programu

§ 4. 1. Zakres przedmiotowy Programu obejmuje wspólną realizację zadań publicznych, w szczególności zadań pożytku publicznego oraz zadań własnych Miasta.

2. Zakres przedmiotowy obejmuje ponadto:

- 1) wspólne określanie potrzeb społecznych i sposobu ich zaspokajania;

- 2) zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w kierunku zaspokajania potrzeb społeczności lokalnych;
- 3) budowanie kapitału społecznego Miasta w celu rozwiązywania ważnych problemów społecznych;
- 4) promocję Opola jako miasta otwartego na inicjatywy społeczności lokalnej.

3. Realizacja Programu uwzględnia założenia Strategii Rozwoju Miasta oraz wszystkich programów sektorowych przyjętych przez Radę i obowiązujących w czasie funkcjonowania Programu.

§ 5. Program będzie realizowany w latach 2022-2024.

Rozdział 4

Formy współpracy oraz sposoby realizacji Programu

§ 6. 1. Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi odbywać się będzie w formie finansowej i pozafinansowej.

2. Współpraca finansowa może odbywać się w następujący sposób:

- 1) powierzanie lub wspieranie realizacji zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji w ramach umów jednorocznych i wieloletnich;
- 2) zlecanie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym (operator projektu), które zlecą wykonanie całości tego zadania realizatorom projektów, na zasadach i w trybie określonym w ofercie konkursowej oraz w umowie z operatorem projektu (regranting);
- 3) udzielanie organizacjom pozarządowym dotacji na zadania inne niż określone w ustawie zgodnie z art. 221 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2021 r. poz. 305 z późn. zm.);
- 4) przyznawanie stypendiów, wyróżnień i nagród;
- 5) oddawanie organizacjom pozarządowym w najem i użyczenie lokali użytkowych, należących do Miasta w celu prowadzenia lub rozwijania ich działalności statutowej;
- 6) zakup usług w trybie zamówień publicznych z jednoczesnym wykorzystaniem klauzul społecznych.

3. Współpraca pozafinansowa może odbywać się w szczególności w następujący sposób:

- 1) wzajemne i wszechstronne informowanie się o kierunkach podejmowanych i realizowanych działań;
- 2) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych, w szczególności w dziedzinach dotyczących ich działalności statutowej;
- 3) tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym;

- 4) wsparcie doradcze i konsultacyjne Opolskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego;
- 5) promowanie działalności organizacji pozarządowych;
- 6) udzielanie organizacjom pozarządowym wsparcia organizacyjnego, merytorycznego, a także szkoleniowego;
- 7) stała aktualizacja bazy danych teleadresowych organizacji pozarządowych;
- 8) obejmowanie patronatem honorowym Prezydenta inicjatyw, podejmowanych przez organizacje pozarządowe;
- 9) przekazywanie organizacjom pozarządowym materiałów promocyjnych na zasadach obowiązujących w Urzędzie;
- 10) organizacja szkoleń, konferencji, warsztatów, debat oraz konsultacji z ekspertami, a także prowadzenie doradztwa w zakresie funkcjonowania organizacji pozarządowych;
- 11) współorganizacja przedsięwzięć z organizacjami pozarządowymi na rzecz mieszkańców Opola;
- 12) udostępnianie, w miarę możliwości organizacyjnych, pomieszczeń oraz znajdującego się w nich wyposażenia i urządzeń na działania podejmowane przez organizacje pozarządowe;
- 13) sporządzanie opinii dla organizacji pozarządowych współpracującym z Miastem, które ubiegają się o dofinansowanie realizowanych przedsięwzięć z innych źródeł;
- 14) nagradzanie i wyróżnianie społeczników aktywnie zaangażowanych w sprawy Miasta i jego rozwoju w kategoriach „Lider Społeczny Roku” oraz „Pożytek Roku”, a także nagradzanie wolontariuszy i organizacja Gali Wolontariatu.

§ 7. Corocznie w trybie określonym w ustawie i w ramach ustaleń Programu Rada uchwała roczny program na dany rok budżetowy.

§ 8. Umowy o dotację na realizację zadań ujętych w rocznych programach zawierane będą w trybie jednorocznym albo wieloletnim, na okres nie dłuższy niż okres obowiązywania Programu.

Rozdział 5

Priorytetowe zadania i wysokość środków na ich realizację

§ 9. Priorytetowe zadania publiczne wynikają z art. 4 ustawy i są wskazywane każdorazowo w rocznych programach.

§ 10. Finansowanie zadań publicznych zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym odbywa się w ramach budżetu Miasta, określonego w latach obowiązywania Programu. Planowana wysokość środków budżetowych przeznaczonych na ten cel zostanie określona każdorazowo w rocznym programie i w budżecie Miasta na dany rok budżetowy.

Rozdział 6

Ocena realizacji Programu

§ 11. Oceny realizacji Programu dokonuje się w każdym roku, w trakcie sprawozdawczości z realizacji rocznych programów.

§ 12. 1. Uwagi, wnioski i propozycje dotyczące realizacji Programu mogą być zgłaszane Prezydentowi i wykorzystywane do usprawnienia bieżącej współpracy.

2. Propozycje, o których mowa w ust. 1 przedstawiane są Opolskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego w celu zaopiniowania.

Rozdział 7

Postanowienia końcowe

§ 13. Program obowiązuje w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2024 r.

§ 14. Program konsultowano z organizacjami pozarządowymi oraz Opolską Radą Działalności Pożytku Publicznego.

§15. 1. Konsultacje Programu odbyły się zgodnie z uchwałą nr LXVII/1268/18 Rady z dnia 30 sierpnia 2018 r. w sprawie *szczegółowego sposobu konsultowania z Opolską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji* (Dz. Urz. Woj. Op. z 2018 r. poz. 2443) oraz na podstawie zarządzenia NR OR-I.0050.534.2021 Prezydenta Miasta Opola z dnia 24 września 2021 r. w sprawie *przeprowadzenia konsultacji z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami oraz Opolską Radą Działalności Pożytku Publicznego*.

2. Konsultacje poprzedzone zostały akcją informacyjną trwającą od 7 do 26 września 2021 r. i wykorzystującą 2 kanały, tj. oficjalny serwis internetowy Urzędu Miasta Opola oraz portale społecznościowe.

3. Konsultacje rozpoczęły się w dniu 27.09.2021 r. i trwały do dnia 18.10.2021 r.

4. Celem konsultacji było pozyskanie opinii organizacji pozarządowych i Opolskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego w przedmiocie m.in. celów współpracy, zakresu przedmiotowego Programu, zasad i form współpracy z organizacjami pozarządowymi, sposobu realizacji Programu i wysokości planowanych środków oraz jednorocznych priorytetów, celów i działań.

5. Zasięg terytorialny konsultacji objął Miasto Opole.

6. Konsultacje realizowano w dwóch etapach. Etap 1. obejmował konsultacje z organizacjami pozarządowymi od dnia 27.09.2021 do dnia 3.10.2021 r. i realizowany był w formach: pisemnego i elektronicznego przekazywania opinii, prowadzenia punktu konsultacyjnego oraz zorganizowania

w dniu 28.09.2021 r. debaty publicznej. Etap 2. obejmował konsultacje z Opolską Radą Działalności Pożytku Publicznego i w założeniu miał trwać od dnia 4.10.2021 do dnia 18.10.2021 r. Jednak Opolska Rada Działalności Pożytku Publicznego w dniu 12 października 2021 r. pozytywnie zaopiniowała Program, podejmując w tym celu stosowną uchwałę.

7. W 1. etapie konsultacji organizacje pozarządowe nie złożyły żadnych uwag. Opolska Rada Działalności Pożytku Publicznego dyskutowała o projekcie Programu. Nie zgłoszono żadnych uwag do Programu, ale zgłoszono kilka rekomendacji:

- 1) wzmocnienie celów nakierowywanych na współpracę między organizacjami pozarządowymi;
- 2) zwiększanie środków finansowych na dotacje adekwatnie do zgłaszanych przez sektor pozarządowy potrzeb;
- 3) zwiększanie zaangażowania organizacji pozarządowych w procesy konsultacji społecznych;
- 4) diagnoza zapotrzebowania na działanie w obszarze pożytku publicznego - celowość i adekwatność w wyborze priorytetów;
- 5) podnoszenie świadomości społecznej na temat autentycznego włączania osób ze specjalnymi potrzebami do życia publicznego (dostępność plus);
- 6) zwiększanie wskaźników jakościowych w procesie oceny realizacji programów współpracy (sprawozdawczość);
- 7) zwrócenie uwagi na konieczność wprowadzenia zapisów o realizacji standardów Dostępności PLUS w sprawozdaniach organizacji pozarządowych z realizacji zleconych zadań publicznych.

8. O akcji informacyjnej, o ankietach oraz o konsultacjach informowano sektor pozarządowy w mediach społecznościowych (posty, wydarzenia na portalach społecznościowych), w newsletterze dedykowanym organizacjom pozarządowym, na stronie internetowej Urzędu i w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta. Na bieżąco informowano Opolską Radę Działalności Pożytku Publicznego.